

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Відокремлений структурний підрозділ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ»
Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент

(назва навчальної дисципліни)

освітня
програма
спеціальність

Публічне управління та адміністрування
281. Публічне управління та адміністрування

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент» для студентів ВСП «ІНО КНУБА» освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281. Публічне управління та адміністрування, 2020. – 41 с.

Розробник: Белова Алла Іванівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від “30” серпня 2020 року № 12/1

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

(підпис) д.е.н., професор І. В. Новикова

“30” серпня 2020 року

© ІНО КНУБА, 2020 рік
© Київ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
		Нормативна
	<u>Освітня програма:</u> Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:
		3-й
	<u>Спеціальність:</u> 281.Публічне управління та адміністрування	Семестр
		3-й і 4-й
Загальна кількість годин – 240 год. (8 кредитів ЄКТС)		Лекції
		48
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Практичні, семінарські
		48 год.
		Лабораторні
		-
		МКР
		Самостійна робота
		144 год.
		Індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача:
		4
		Вид контролю:
		Екзамен

Вступ

Курс „Менеджмент” викладається для студентів спеціальності 281. Публічне управління та адміністрування освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр”. Обсяг аудиторних годин складає 96 години, з них 48 годин лекційних та 48 годин практичних занять. Для покращення засвоєння студентами матеріалів дисципліни навчальним планом передбачено 144 години самостійної роботи. Самостійна робота проводиться паралельно з вивченням тем на аудиторних заняттях.

Мета вивчення дисципліни „Менеджмент” полягає в формуванні теоретичних основ і систематизації знань, навичок і вмінь, необхідних для постановки і вирішення управлінських завдань в галузі управління промисловим виробництвом, зокрема в будівництві.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів щодо:

- вивчення та використання ними наукових і технічних знань щодо управління організацією та взаємодію її з оточуючим середовищем;
- розвитку у студентів логічного і системного мислення, конструктивного уявлення та інтуїції при застосуванні теоретичних положень в практичній діяльності;
- досягнення можливості користуватись загальнотеоретичною базою і методологією менеджменту для прийняття рішень;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

вміти:

- обґрунтовано класифікувати та структурувати (розподіляти) управлінські проблеми за функціями, етапами, суб'єктами, часом, методами і алгоритмами їх вирішення;
- ставити і вирішувати управлінські завдання, пов'язані з основною діяльністю організації;
- розподіляти обсяг управлінських завдань між підлеглими, здійснювати контроль виконання рішень;
- створювати сприятливий мотиваційний клімат в організації та сприяти ефективним комунікаціям;
- обґрунтовувати прийняті рішення, здійснювати пошук, оцінку та вибір альтернатив (варіантів) рішень;
- розробляти управлінську технологію та бізнес-план створення організацій у виробничій сфері;
- формувати варіанти структур управління організаціями та обирати них найраціональніший

знати:

- основні підходи і школи в науці про управління, основні етапи формування менеджменту як науки і суспільної практики;
- основні складові процесу управління – функції управління;
- основні елементи системного, операційного, процесуального підходу в теорії менеджменту;
- елементи внутрішнього середовища організації, розподіл праці в організації, рівні управління, структури управління організаціями;
- традиційні та перспективні структури управління організаціями (на прикладі підприємств і організацій у будівельній галузі);
- загальний алгоритм прийняття рішень в управлінні, класифікація методів і моделей прийняття рішень, специфіка їх використання;
- складові комунікаційного процесу, умови забезпечення ефективного ділового спілкування в організації;
- фактори зовнішнього оточуючого середовища організації, методи аналізу їх впливу;
- універсальна в теорії менеджменту схема процесу планування діяльності в т.ч. стратегічного планування;
- мотивація як функції управління, шляхи забезпечення сприятливого мотиваційного клімату в організації;
- влада в організації, стилі керівництва (лідерства);
- поняття бізнес-проект, основні учасники його підготовки і втілення.

**Навчально-тематичний план
курсу "Менеджмент"**

лекційних- 48
практичних - 48
обсяг ауд. годин – 96
СРС - 144
всього годин – 240

Назва модулю, теми	Кількість годин			
	Заочна форма навчання			
	Всього	Л	П	СРС
Модуль 1.				
1.1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	11	2	2	7
1.2. Історія розвитку менеджменту	15	2	2	11
1.3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	21	4	4	13
1.4. Функції та методи менеджменту	19	4	4	11
1.5. Процеси управління	20	4	4	12
1.6. Планування як загальна функція менеджменту	19	4	4	11
1.7. Організування як загальна функція менеджменту	17	4	4	9
Модуль 2.				
2.1. Мотивування як загальна функція менеджменту	21	4	4	13
2.2. Контролювання як загальна функція менеджменту	21	4	4	13
2.3. Регулювання як загальна функція менеджменту	19	4	4	11
2.4. Інформація і комунікації в менеджменті	18	4	4	10
2.5. Керівництво та лідерство	19	4	4	11
2.6. Ефективність менеджменту	20	4	4	12
Разом годин:	240	48	48	144

Зміст дисципліни за модулями і темами

Модуль 1. Системна модель управління організацією

Тема 1.1. . Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий:, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 1.2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 1.3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процес ний підхід; системний підхід. Закони і закономірності менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Тема 1.4. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. особливості формування функцій менеджменту. Класифікації і характеристика функцій менеджменту.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 1.5. Процеси управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Умови прийняття управлінських рішень. Моделі та підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 1.6 Планування як загальна функція менеджменту

Сутність та зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила, процедури.

Класифікація цілей організації. процес встановлення цілей.

Тема 1.7 Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень; лінійні, функціональні. Вертикальна то горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль,

стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Модуль 2.

Тема 2.1. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 2.2. Контролювання як загальна функція менеджменту. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю. Види управлінського контролювання.

Тема 2.3. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 2.4. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль у менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Зворотний зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги.

Тема 2.5. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 2.6. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Система показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.

Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Плани лекцій

Лекція 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.
2. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту.
3. Менеджмент як система наукових знань та мистецтво управління.
4. Методи досліджень.

Лекція 2. Історія розвитку менеджменту

1. Передумови виникнення науки управління.
2. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.
3. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Лекція 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

1. Характеристика інтегрованих підходів до управління.
2. Закони і закономірності менеджменту.
3. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.
4. Класифікація принципів менеджменту.

Лекція 4. Функції та методи менеджменту

1. Функції менеджменту. Особливості формування функцій менеджменту.
2. Класифікації і характеристика функцій менеджменту.
3. Загальні, конкретні функції менеджменту.
4. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій.
5. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.
6. Методи менеджменту.

Лекція 5. Процеси управління

1. Процес управління. Мета управлінського процесу.
2. Управлінський цикл. Управлінські процедури.
3. Управлінське рішення. Класифікація управлінських рішень.
4. Моделі прийняття управлінських рішень.
5. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Лекція 6. Планування як загальна функція менеджменту

1. Сутність та зміст планування. Основні елементи системи планування.
2. Етапи процесу планування.
3. Класифікація цілей організації. процес встановлення цілей.

Лекція 7. Організування як загальна функція менеджменту

1. Сутність функції організування та її місце в системі управління.
2. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності.
3. Типи повноважень.
4. Взаємодія структур організації.

Лекція 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

1. Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.
2. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування.

3.Теорії і моделі процесів мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Лекція 9. Контролювання як загальна функція менеджменту.

1. Поняття контролювання та його місце в системі управління.
- 2.Принципи і цілі функції контролювання.
- 3.Етапи процесу контролювання.
- 4.Види управлінського контролювання.

Лекція 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

- 1.Поняття регулювання та його місце в системі управління.
- 2.Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Лекція 11. Інформація і комунікації в менеджменті

- 1.Інформація, її види та роль у менеджменті.
2. Вимоги, що висуваються до інформації.
- 3.Поняття і характеристика комунікацій. Перешкоди в комунікаціях.
- 4.Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.
- 5.Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Лекція 12. Керівництво та лідерство

- 1.Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори керівництва.
- 2.Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади.
- 3.Теорії лідерства.
4. Характеристика та класифікація стилів керування.
- 5.Модель сучасного менеджера.

Лекція 13 Ефективність менеджменту

- 1.Видова класифікація ефективності організації. Особливості оцінки різновидів ефективності.
- 2.Концепції визначення ефективності менеджменту в організації.
- 3.Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації.
- 4.Система показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.
- 5.Напрями підвищення ефективності управління організацією.
- 6.Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Плани практичних занять

Практичне заняття Тема: Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

1. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту.
2. Методи досліджень.

Практичне заняття Тема: Історія розвитку менеджменту

1. Передумови виникнення науки управління. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.
2. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Практичне заняття Тема: Закони, закономірності та принципи менеджменту

1. Закони і закономірності менеджменту.
2. Роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.
3. Класифікація принципів менеджменту.

Практичне заняття Тема: Функції та методи менеджменту

1. Функції менеджменту. Класифікації і характеристика функцій менеджменту.
2. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій.
3. Методи менеджменту.

Практичне заняття Тема: Процеси управління

1. Мета управлінського процесу. Управлінський цикл. Управлінські процедури.
2. Управлінське рішення. Класифікація управлінських рішень.
3. Моделі прийняття управлінських рішень.
4. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Практичне заняття Тема: Планування як загальна функція менеджменту

1. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування.
2. Класифікація цілей організації. процес встановлення цілей.

Практичне заняття Тема: Організування як загальна функція менеджменту

1. Сутність функції організування та її місце в системі управління.
2. Повноваження. Процес делегування повноважень. Типи повноважень.
3. Взаємодія структур організації.

Практичне заняття. Тема: Мотивування як загальна функція менеджменту

1. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.
2. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Практичне заняття. Тема: Контролювання як загальна функція менеджменту.

1. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання.
2. Етапи процесу контролювання та види управлінського контролювання.

Практичне заняття. Тема: Регулювання як загальна функція менеджменту.

1. Регулювання та його місце в системі управління.
2. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Практичне заняття. Тема: Інформація і комунікації в менеджменті

1. Інформація, її роль у менеджменті. Вимоги, що висуваються до інформації.

2.Поняття і характеристика комунікацій. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

3.Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги.

Практичне заняття. Тема: Керівництво та лідерство

1.Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори керівництва.

2.Влада. Форми впливу та влади.

3.Теорії лідерства.

4. Модель сучасного менеджера.

Практичне заняття. Тема: Ефективність менеджменту

1.Концепції визначення ефективності менеджменту в організації.

2.Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації.

3.Система показників ефективності менеджменту.

4.Напрями підвищення ефективності управління організацією.

5.Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів організовується у відповідності з навчально-тематичним планом і передбачає самостійне опрацювання студентами на основі навчальної, періодичної та наукової літератури окремих питань з кожної теми дисципліни. Контроль знань з питань, винесених на самостійне опрацювання здійснюється на практичних заняттях.

Тема: Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

1. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту.
2. Методи досліджень.

Тема: Історія розвитку менеджменту

1. Передумови виникнення науки управління. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.
2. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема: Закони, закономірності та принципи менеджменту

1. Закони і закономірності менеджменту.
2. Роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.
3. Класифікація принципів менеджменту.

Тема: Функції та методи менеджменту

1. Функції менеджменту. Класифікації і характеристика функцій менеджменту.
2. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій.
3. Методи менеджменту.

Тема: Процеси управління

1. Мета управлінського процесу. Управлінський цикл. Управлінські процедури.
2. Управлінське рішення. Класифікація управлінських рішень.
3. Моделі прийняття управлінських рішень.
4. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема: Планування як загальна функція менеджменту

1. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування.
2. Класифікація цілей організації. процес встановлення цілей.

Тема: Організування як загальна функція менеджменту

1. Сутність функції організування та її місце в системі управління.
2. Повноваження. Процес делегування повноважень. Типи повноважень.
3. Взаємодія структур організації.

Тема: Мотивування як загальна функція менеджменту

1. Психологічні та фізіологічні особливості працівника.
2. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема: Контролювання як загальна функція менеджменту.

1. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання.
2. Етапи процесу контролювання та види управлінського контролювання.

Тема: Регулювання як загальна функція менеджменту

1. Регулювання та його місце в системі управління.

2. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема: Інформація і комунікації в менеджменті

1. Інформація, її роль у менеджменті. Вимоги, що висуваються до інформації.
2. Поняття і характеристика комунікацій. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.
3. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Тема: Керівництво та лідерство

1. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори керівництва.
2. Влада. Форми впливу та влади.
3. Теорії лідерства.
4. Модель сучасного менеджера.

Тема: Ефективність менеджменту

1. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації.
2. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації.
3. Система показників ефективності менеджменту.
4. Напрями підвищення ефективності управління організацією.
5. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

7. Тематика доповідей з дисципліни «Менеджмент»

1. Розробка інвестиційної програми підприємства в процесі його реструктуризації.
2. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проєктів розвитку підприємства.
3. Організаційний механізм інвестування реконструкції (модернізації) підприємства.
4. Розвиток логістичних систем в сфері матеріально-технічного забезпечення підприємств.
5. Впровадження ресурсозберігаючих технологій в процесі виробництва продукції.
6. Організація роботи по плануванню виробничої діяльності підприємства і напрямки її удосконалення.
7. Оцінка ресурсного потенціалу і удосконалення форм організації виробництва.
8. Організація інфраструктури діяльності підприємства і перспективи її розвитку.
9. Система управлінського контролю та шляхи її удосконалення на підприємстві.
10. Удосконалення фінансового менеджменту на підприємстві.
11. Удосконалення оперативного менеджменту на підприємстві.
12. Шляхи удосконалення організаційної структури підприємства.
13. Контролінг у системі управління підприємством.
14. Система управлінського контролю на підприємстві та шляхи її удосконалення.
15. Управління підприємницькими ризиками.
16. Оперативний менеджмент на підприємстві та шляхи його вдосконалення.
17. Удосконалення виробничої структури підприємства та її ефективність.
18. Удосконалення ресурсного забезпечення підприємства.
19. Удосконалення виробничого менеджменту на підприємстві.
20. Удосконалення методів прийняття управлінських рішень на підприємстві.
21. Удосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства.
22. Розробка стратегії розвитку підприємства.
23. Управління впровадженням нових технологій на підприємстві.
24. Розробка системи управління інноваційним розвитком підприємства.
25. Управління інноваційними програмами підприємства.
26. Удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємства.
27. Розробка стратегії інноваційного розвитку підприємства.
28. Розробка проєктних заходів щодо реорганізації підприємства.
29. Розробка підвищення продуктивності праці на підприємстві.

30. Удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві.
31. Розробка заходів підвищення ефективності використання персоналу організації.
32. Удосконалення форм і методів стимулювання персоналу підприємства.
33. Удосконалення управління кадровим забезпеченням підприємства.
34. Розробка та впровадження заходів підвищення мотивації персоналу підприємства.
35. Забезпечення конкурентоспроможності будівельних організацій при реалізації проекту будівництва житла у м. (назва міста).
36. Удосконалення системи управління виробничими ресурсами на прикладі підприємства будівельної галузі.
37. Управління інноваціями та розробка бізнес-плану інноваційного проекту на підприємстві.
38. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.
39. Удосконалення механізму управління рентабельністю виробництва на прикладі підприємства будівельної галузі (в організації).
40. Мотиваційний механізм прискорення інноваційної діяльності підприємства.
41. Стратегічне управління підприємницькою діяльністю на прикладі підприємства будівельної галузі.
42. Оперативне управління підприємством в умовах адаптації до ринку.
43. Менеджмент персоналу на прикладі підприємства будівельної галузі.
44. Організація роботи з персоналом на прикладі підприємства будівельної галузі.
45. Удосконалення стратегічного управління на прикладі підприємства будівельної галузі.
46. Діагностика системи менеджменту на будівельному підприємстві.
47. Удосконалення організаційної системи управління виробництвом на прикладі підприємства будівельної галузі.
48. Управління інноваційно-інвестиційними проектами на прикладі підприємства будівельної галузі.
49. Аспекти взаємодії фінансових установ з будівельними організаціями в процесі реалізації інвестиційних проектів.
50. Аналіз ділової активності спеціалізованої будівельної організації в процесі реалізації інвестиційних проектів в житловому будівництві.
51. Аналіз обсягу та структури активів будівельної організації – учасника спорудження об'єкту за адресою ...
52. Аналіз ефективності використання майна спеціалізованої будівельної організації.
53. Дослідження механізмів підвищення ефективності управління будівельним підприємством на прикладі (назва підприємства).
54. Розробка програми інвестування в умовах реалізації антикризового управління будівельним підприємством.
55. Стратегія планування і управління підприємством (по виробництву будівельних матеріалів, будівництві, реконструкції) з урахуванням сучасного стану та прогнозу розвитку підприємства.
56. Діагностика стану підприємства (по виробництву будівельних матеріалів, при будівництві, реконструкції) та розробка заходів щодо покращення його фінансового стану.
57. Оцінка рівня менеджменту будівельної компанії – реалізатора інвестиційних житлових будівельних проектів.
58. Моделювання управлінських рішень організації.
59. Формування корпоративної культури підприємства.
60. Мотивація і оцінка персоналу підприємства.
61. Формування конкурентних переваг діяльності підприємства.
62. Застосування стратегії фінансового інжинірингу при здійсненні діяльності підприємства.
63. Фінансовий менеджмент в системі управління діяльністю організацій.
64. Формування стратегії управління вартістю підприємства.
65. Методи оптимізації управління матеріально-виробничими запасами при здійсненні діяльності підприємства.
66. Формування конкурентоспроможної стратегії підприємств на ринку.
67. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства.
68. Планування маркетингової стратегії підприємства.
69. Аналіз концепцій управління персоналом та особливості їх застосування на підприємстві.
70. Типи організаційних структур управління підприємством та їх відповідальність

організаційно-правовим формам підприємництва.

71. Формування системи управління персоналом на підприємстві.
72. Управлінське консультування: теорія і практика здійснення на підприємстві.
73. Сучасні підходи до проектування організаційних структур управління системами різноманітних форм власності.
74. Основні напрями розвитку сучасних принципів та методів менеджменту в умовах конкурентного середовища.
75. Сучасні технології управління ризиками в діяльності організацій.
76. Ефективність управління цілями та сучасні підходи до її оцінки.
77. Оцінка ефективності інновацій на ринку товарів та послуг.
78. Методи оцінки розвитку інновацій на ринку товарів та послуг.
79. Практичне застосування управлінських моделей на різних етапах розвитку підприємства.
80. Управлінське консультування в умовах становлення ринкових відносин.

7.1. Тематика рефератів із дисципліни «Менеджмент»

1. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.
2. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.
3. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.
4. Закони і закономірності менеджменту.
5. Класифікація та взаємозв'язок принципів менеджменту.
6. Поняття та характеристика функцій менеджменту.
7. Сутність та класифікація методів менеджменту.
8. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок.
9. Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.
10. Мотивування як загальна функція менеджменту.
11. Поняття процесу контролю та його місце в системі управління.
12. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва.
13. Операційний менеджмент як система.
14. Показники результативності функціонування операційних систем.
15. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту.
16. Загальний менеджмент якості (TQM).
17. Операційна стратегія підприємства.
18. Проектний підхід до управління операційною системою.
19. Операційна діяльність підприємства.
20. Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної системи.
21. Організація операційних процесів.
22. Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту.
23. Управління процесом проектування операційної системи.
24. Сутність та етапи розробки операційної стратегії організації.
25. Опишіть систему контролю якості продукції на підприємстві та розробіть план заходів щодо її удосконалення.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота – це вид навчальної роботи викладача, який здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки та захисту завдань, перевірки конспектів лекцій.

Індивідуальні заняття проводяться з окремими студентами з метою підвищення рівня знань студентів з даного курсу.

Консультація – це форма навчального заняття, при якій студент отримує від викладача відповіді на запитання, що виникли під час вивчення курсу.

Індивідуально-консультативна робота викладача здійснюється згідно нормативу навчальної робочої програми в обсязі – годин за графіком, що затверджений кафедрою.

Методика активізації процесу навчання

З метою активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни використовуються міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, банки візуального супроводження навчального процесу.

Міні – лекції - передбачають виклад навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Як правило, є частиною заняття-дослідження. Міні-лекції можуть готувати підготовлені студенти, що сприяє підвищенню інтересу до дисципліни.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні практичних занять. Відбувається структурування заняття за формою і змістом, залучення кожного студента до участі в роботі, формування особистісних якостей, ширшого розгляду поставлених питань.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, розвивають мислення і переконання, вміння критично оцінювати інформацію, свідомо працювати з аудиторією.

Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань за короткий проміжок часу шляхом висловлення, обговорення і відбору ідей.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій – наближення процесу навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів.

Презентації – виступи перед аудиторією – використовуються для представлення певних досягнень (індивідуальні завдання тощо).

Рольові ігри (інсценізації) – форма активізації студентів, коли вони виступають учасниками певної виробничої ситуації.

**Система поточного і підсумкового контролю
(методика проведення контрольних заходів та критерії оцінювання знань)
з дисципліни
“МЕНЕДЖМЕНТ”**

Умови переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну та шкалу ECTS

Поточний контроль навчальної діяльності студентів здійснюється під час практичних завдань. Він включає: експрес-опитування, врахування активності студентів під час практичного заняття. Також до цього виду оцінювання відносяться: задавання проблемних питань під час практичного заняття, прийняття участі в обговоренні питань та розв'язуванні задач.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
<i>A(відмінно)</i>	90-100	Відмінно (зараховано)
B(дуже добре)	82-89	Добре (зараховано)
C(добре)	75-81	
D(задовільно)	67-74	Задовільно (зараховано)
E(достатньо)	60-66	
FX(незадовільно) з можливістю повторного складання	35-59	Незадовільно (незараховано)
F(незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34	

Студенти, які набрали за результатами вивчення курсу необхідну кількість балів (≥ 60), отримують оцінку відповідно до набраного рейтингу;

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з кредитного модуля менше 60 балів, зобов'язані скласти екзамен. Максимальна кількість балів за екзамен складає **25** (тобто 25 відсотків від загальної кількості балів).

Перелік питань до екзамену

1. Визначення та характеристика менеджменту організацій.
2. Зв'язок менеджменту організації з іншими видами менеджменту.
3. Закономірності та принципи менеджменту організацій.
4. Суб'єкти та об'єкти менеджменту організацій.
5. Перспективи розвитку менеджменту організацій в Україні.
6. Моделі організації як об'єкту управління.
7. Організація як система.
8. Види організацій.
9. Характеристика внутрішнього середовища організації.
10. Поняття та класифікація ресурсів організації.
11. Визначення та склад зовнішнього середовища організації.

12. Формальні та неформальні групи в організації.
13. Роль менеджера у формуванні формальних і неформальних груп.
14. Поняття та основні стадії життєвого циклу організації.
15. Особливості управління на різних стадіях життєвого циклу організації.
16. Зміст та структура статуту.
17. Зміст, необхідність та структура установчого договору.
18. Статутний фонд та порядок його формування.
19. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.
20. Види обмежень у здійсненні підприємницької діяльності.
21. Порядок ліцензування видів господарської діяльності.
22. Види організацій за формами власності. Особливості побудови системи управління ними.
23. Види організацій за організаційно-правовими формами. Особливості побудови системи управління ними.
24. Характеристика основних видів об'єднань підприємств.
25. Особливості управління господарськими товариствами.
26. Поняття та складові процесу організації системи управління підприємством.
27. Закономірності та принципи організації системи управління підприємством.
28. Поняття та складові процесу управління організацією.
29. Поняття та класифікація методів управління.
30. Технологія прийняття управлінських рішень.
31. Методи та моделі прийняття управлінських рішень.
32. Планування як основна функція менеджменту. Види планів.
33. Поняття та параметри організаційної структури управління.
34. Основні типи організаційних структур управління.
35. Методи проектування організаційних структур управління.
36. Поняття, роль та місце мотивації в системі управління.
37. Характеристика основних теорій мотивації.
38. Поняття, види та завдання контролю в системі управління.
39. Поняття та класифікація криз в діяльності організації.
40. Джерела виникнення криз, їх типологія.
41. Зміст та завдання антикризового менеджменту.
42. Зміст та порядок банкрутства підприємства.
43. Поняття, завдання та основні етапи санації підприємства.
44. Реструктуризація та реорганізація підприємства.
45. Сутність та завдання матеріально-технічного забезпечення діяльності організації.
46. Організація ремонтного та транспортного обслуговування.
47. Організація енергозабезпечення та складського господарства.
48. Поняття виробничого процесу та його складові.
49. Форми та типи організації виробничих процесів.
50. Зміст та завдання управління виробництвом.
51. Поняття, принципи та функції маркетингу. Роль маркетингу в діяльності організації.
52. Організація маркетингу на підприємстві.
53. Поняття та завдання кадрового менеджменту.
54. Зміст кадрової політики та основні етапи кадрового менеджменту.
55. Управління діловою кар'єрою персоналу.
56. Поняття та види конфліктів.
57. Шляхи вирішення конфліктів.
58. Позитивні та негативні наслідки конфліктів.
59. Зміст та завдання фінансового менеджменту в організації.
60. Управління основними фондами та оборотними коштами.
61. Управління поточними витратами та запасами.
62. Поняття та роль контролінгу на підприємстві.

63. Поняття, види та причини виникнення ризиків в діяльності організації.
64. Методи оцінки ризиків.
65. Управління ризиками в організації.
66. Поняття і роль конкуренції в ринковій економіці.
67. Поняття та фактори конкурентноздатності продукції організації.
68. Методики оцінки конкурентноздатності продукції.
69. Поняття та методи оцінки конкурентноздатності організації.
70. Поняття та види конкурентних переваг.
71. Модель п'яти конкурентних сил М.Портера.
72. Порядок оцінки конкуренції на ринку.
73. Поняття та види конкурентних стратегій організації.
74. Порядок розробки конкурентних стратегій.
75. Поняття ефективності функціонування соціально-економічної системи.
76. Економічна та соціальна ефективність: сутність та взаємозв'язок.
77. Поняття ефективності управління.
78. Підходи до оцінки ефективності управління.
79. Показники та критерії ефективності управління.
80. Система управління ефективністю менеджменту організацій.

Тестові завдання

Для пропонованих тестових завдань оберіть правильні відповіді, обґрунтуйте їх та поясніть, чому інші відповіді є неприйнятними

1. До командних формальних груп належать:

- а) директор магазину і його заступники;
- б) група рекламознавців;
- в) рада директорів;
- г) начальник цеху та його заступники.

2. Менеджмент – це:

- а) управління;
- б) управління організацією;
- в) управління людьми;
- г) керівництво людьми.

3. До факторів внутрішнього середовища організації належать:

- а) працівники відділу збуту організації;
- б) Верховна Рада України;
- в) працівники підприємства-конкурента;
- г) Національний банк України.

4. До економічних методів менеджменту належать:

- а) планування;
- б) матеріальні стимули;
- в) статут;
- г) керівництво.

5. Менеджер – це:

- а) засновник підприємства;
- б) управлінець;
- в) керівник служби;
- г) начальник цеху;

6. До конкретних функцій менеджменту належать:

- а) управління виробничими підрозділами;
- б) планування, організування, мотивування;
- в) керівництво;
- г) управління зовнішньоекономічною діяльністю.

7. Стратегічне планування реалізується через такі послідовні невід'ємні етапи:

- а) визначення місії, застосування системи економічних показників, формування бюджету, розробка тактики, розробка стратегії;
- б) визначення цілей організації, розробка процедур та правил, формування стратегії, оцінювання зовнішнього середовища;
- в) інформаційне забезпечення, визначення місії, установлення цілей, вибір методів аналізу середовища функціонування, аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, прогнозування умов функціонування та результатів діяльності підприємства, виконання розрахунків та обґрунтувань, формування та вибір альтернатив, оцінювання стратегії;
- г) оцінювання та аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, формування стратегічних альтернатив, вибір стратегії.

8. Бюрократичний контроль передбачає:

- а) застосування суворих правил та стандартів;
- б) прозорість інформації та базування на корпоративній культурі;
- в) наявність спеціалізованих контрольних служб;
- г) орієнтацію на групові норми та традиції.

9. У теорії мотивування Ф. Герцберга виділено такі групи потреб:

- а) фізіологічні, статеві, симптоматичні інстинкти та потреби, альтруїстичні, потреби практичного характеру;
- б) фізіологічні, безпеки і захищеності, соціальні, поваги та самовираження;
- в) влади, успіху, причетності;
- г) гігієнічні та мотиваційні.

10. Системний підхід у менеджменті базується на:

- а) виділенні керуючої та керованої систем та їх взаємодії;
- б) формуванні систем оплати праці;
- в) систематизації функцій менеджменту;
- г) розгляді організації як системи у зовнішньому середовищі.

11. До факторів внутрішнього середовища організації належать:

- а) технологія виробництва;
- б) Конституційний суд України;
- в) працівники організацій-сусідів;
- г) товарні запаси на складі підприємства.

12. У результаті вертикального поділу праці утворюються:

- а) технічний, управлінський та інституційний рівні управління;
- б) виробничі підрозділи;
- в) управлінські служби;
- г) неформальні групи.

13. До загальних функцій менеджменту належать:

- а) керівництво;
- б) планування, організування, мотивування, контролювання та регулювання;
- в) управління виробничими підрозділами;
- г) управління технологічними процесами, що здійснюються в організації.

14. У теорії мотивування А. Маслоу виділено такі групи потреб:

- а) фізіологічні, статеві, симптоматичні інстинкти та потреби, альтруїстичні, потреби практичного характеру;
- б) фізіологічні, безпеки і захищеності, соціальні, поваги та самовираження;
- в) влади, успіху, причетності;
- г) явні, приховані, природжені, набуті.

15. Децентралізований контроль передбачає:

- а) застосування суворих правил та стандартів;
- б) прозорість інформації та базування на корпоративній культурі;
- в) наявність спеціалізованих контрольних служб;
- г) орієнтацію на групові норми та традиції.

16. До соціально-психологічних методів менеджменту належать:

- а) план кар'єри;

- б) керівництво;
- в) установчий договір;
- г) інструкції з експлуатації обладнання.

17. Відмінності між формальними і неформальними організаціями полягають:

- а) у виконуваних працівниками функціях;
- б) у характері їх координування;
- в) у способах реєстрації;
- г) у чисельності.

18. До організаційних структур управління належать:

- а) лінійні організаційні структури управління;
- б) відповідальність;
- в) план діяльності;
- г) технологічна карта.

19. Регулювання – це:

- а) ліквідація порушень, виявлених у процесі перевірки діяльності працівників;
- б) делегування повноважень;
- в) загальна функція менеджменту;
- г) отримання прибутку та його розподіл.

20. Менеджмент – це:

- а) управління;
- б) цілеспрямована дія на об'єкт з метою зміни його стану чи поведінки;
- в) управління людьми;
- г) роль, яку виконують керівники вищого рівня управління.

21. До етапів процесу стратегічного планування належать:

- а) оцінювання та аналіз факторів внутрішнього середовища;
- б) підготовка положень про преміювання основних робітників за перевиконання планових показників;
- в) прийняття управлінських рішень;
- г) оцінювання стратегії на предмет відповідності установленим критеріям.

22. До факторів внутрішнього середовища організації належать:

- а) багатоланкові технології, що використовуються на підприємстві;
- б) здібності, кваліфікація, обдарованість працівників цеху;
- в) організації, розташовані з нею на одних площах;
- г) Верховна Рада України.

23. Методи менеджменту – це:

- а) виготовлення нової продукції;
- б) мотивування;
- в) способи та прийоми впливу на бригаду монтажників;
- г) побудова організаційної структури управління.

24. Тактичне планування включає такі різновиди:

- а) стратегічне планування;
- б) поточне планування;
- в) перспективне планування;
- г) оперативне планування.

25. Формальні групи виникають внаслідок:

- а) вертикального поділу праці;
- в) аналізу зовнішнього середовища;
- г) спільного проведення вільного часу людьми;
- д) горизонтального поділу праці.

26. До видів контролю належать:

- а) нарахування заробітної плати;
- б) завершальний контроль;
- в) разовий контроль;
- г) усунення відхилень.

27. Процес менеджменту включає такі етапи:

- а) технологію менеджменту;
- б) трансформацію методів менеджменту в управлінські рішення;
- в) поділ організації на формальні та неформальні групи;
- г) забезпечення управлінського впливу керуючої системи на керовану на засадах керівництва.

28. До факторів зовнішнього середовища організації належать:

- а) менталітет населення країни;
- б) працівники відділу кадрів організації;
- в) профспілкова організація на підприємстві;
- г) інфляційні процеси в Європі.

29. Неформальні групи виникають:

- а) внаслідок горизонтального поділу праці;
- б) внаслідок вертикального поділу праці;
- в) внаслідок соціальної взаємодії;
- г) за бажанням керівництва організації.

30. Відмінність між поняттями „менеджмент" та „управління" полягає у такому:

- а) управління — це складова менеджменту;
- б) менеджмент — це складова управління;
- в) поняття „управління" є значно ширше ніж „менеджмент";
- г) поняття „менеджмент" та „управління" є тотожними.

31. До методів менеджменту належать;

- а) інструкції з експлуатації обладнання;
- б) формування варіантів стратегії;
- в) переговори з інвестором;
- г) графік руху транспорту.

32. Існують такі типи апарату управління:

- а) інформаційні;
- б) дивізійні;
- в) мотиваційні;
- г) обслуговуючі.

33. Оперативне планування є:

- а) різновидом стратегічного планування;

б) різновидом тактичного планування;
в) різновидом поточного планування;
г) різновидом управлінської діяльності, яка спрямована на формування вузьких, деталізованих, короткотермінових планів з конкретних питань діяльності підприємства, що формуються у розвиток поточних планів.

34. До організаційних структур управління належать:

- а) структура управління бюро;
- б) схематичне зображення планування;
- в) схема делегування;
- д) відділ кадрів.

35. До змістових теорій мотивування належать:

- а) моральне стимулювання;
- б) теорія очікування;
- в) матеріальне стимулювання;
- г) теорії, що відображають зміст та ієрархію потреб.

36. Методи менеджменту – це:

- а) план діяльності механічного цеху;
- б) потреба у сировині та матеріалах;
- в) передача відповідальності;
- г) політичні події.

37. За рівнем охоплення контролем об'єктів виділяють такі різновиди контролю:

- а) централізований контроль;
- б) суцільний контроль;
- в) попередній контроль;
- г) разовий контроль.

38. До технологічних методів менеджменту належать:

- а) платіжний календар;
- б) режим роботи працівників відділу праці та заробітної плати;
- в) бюджет;
- г) ескізи виробів та креслення.

39. Методами менеджменту є:

- а) повноваження;
- б) постачання сировини;
- в) положення про преміювання;
- г) наказ про звільнення працівника.

40. Хто такий підприємець?

- а) керівник фірми;
- б) засновник (власник) підприємства;
- в) менеджер підприємства;
- г) директор підприємства.

41. Загальні функції менеджменту – це:

- а) способи прийняття управлінських рішень;
- б) база для реалізації конкретних функцій;
- в) наслідки виконання конкретних функцій;

г) види управлінської діяльності.

42. Методи менеджменту – це:

- а) мотивування;
- б) план діяльності гальванічного цеху;
- в) маркетингове дослідження ринку;
- г) положення про преміювання працівників за перевиконання планових показників.

43. В основу школи „фордизму" закладено ідею:

- а) потоково-масового виробництва;
- б) матеріального стимулювання;
- в) формування колективів за психологічною сумісністю;
- г) системності.

44. Теорія морального стимулювання базується на:

- а) розмірах та структурі заробітної плати працівників;
- б) надбавках, преміях, доплатах;
- в) нематеріальних спонуканнях, що ґрунтуються на різноманітних формах суспільного визнання і оцінки трудової активності працівників;
- г) нагородженні грамотами, медалями, орденами, присвоєнні звань тощо. 17

45. Мотив – це:

- а) те, що людина вважає цінним для себе та отримує за затрачені зусилля, певну поведінку;
- б) зовнішнє спонукання до формування певної поведінки, досягнення конкретних результатів;
- в) внутрішньо усвідомлене спонукання до певних дій;
- г) відчуття певного дискомфорту, нестача чого-небудь.

46. При делегуванні керівником повноважень підлеглому:

- а) відбувається передача завдань підлеглому, який зобов'язаний їх виконати;
- б) за керівником, який делегує повноваження, не зберігається відповідальність;
- в) разом з повноваженнями підлеглий повною мірою несе і відповідальність за їх виконання;
- г) за керівником, який делегує повноваження, зберігається відповідальність.

47. Розрізняють теорії мотивування;

- а) змістові;
- б) експертні;
- в) фізіологічні;
- г) відрядні.

48. Оперативне планування передбачає:

- а) розробку платіжного календаря;
- б) формування сіткового графіка;
- в) вибір стратегії розвитку;
- г) бюджетування.

49. Поточне планування передбачає розробку планів щодо конкретних сфер діяльності організації на період:

- а) понад 10 років;
- б) понад 5 років;
- в) на 3 роки;
- г) на 1 рік.

50. Потреби – це:

- а) відчуття нестачі чого-небудь;
- б) усвідомлене спонукання до дій;
- в) те, що людина вважає цінним для себе та отримує за виконання певних дій, певну поведінку;
- г) інтерес.

51. Процес менеджменту включає такі етапи;

- а) виконання функцій менеджменту;
- б) установлення стандартів та критеріїв;
- в) формування управлінського мислення;
- г) формування та використання методів менеджменту.

52. Стратегія – це:

- а) курс розвитку організації;
- б) комплексний план;
- в) спосіб впливу на працівників підприємства;
- г) види управлінської діяльності.

53. До економічних методів менеджменту належать:

- а) технологічна карта;
- б) соціальний план;
- в) касовий план;
- г) посадові інструкції.

54. До організаційних структур управління належать:

- а) матричні організаційні структури управління;
- б) організаційна структура управління відділом;
- в) виробничий план;
- г) структура підприємства.

55. Фактори зовнішнього середовища організації поділяються на фактори:

- а) прогресивного і регресивного впливу;
- б) макроекономічні та мікроекономічні;
- в) прямої і непрямой дії;
- г) пропорційної і непропорційної дії.

56. Планування – це:

- а) розробка спеціальних документів, що визначають конкретні кроки підприємства щодо здійснення прийнятих рішень;
- б) процес вивчення нових шляхів та методів удосконалення дій у процесі управління;
- в) процес прийняття рішень щодо досягнення цілей;
- г) вид управлінської діяльності, який визначає перспективу діяльності організації.

57. Повноваження – це:

- а) можливість впливати на ситуацію;
- б) право використовувати ресурси організації;
- в) передача відповідальності;
- г) влада.

58. До адміністративних методів менеджменту належать:

- а) положення про діяльність філії;
- б) податковий план;
- в) план покращання умов праці;
- г) графік руху транспортних засобів.

59. Процес контролю реалізовується за такими етапами:

- а) визначення завдань контролю;
- б) підбір критеріїв та стандартів;
- в) здійснення корегувань;
- г) формування системи мотивування.

60. Факторами внутрішнього середовища організації є:

- а) працівники фірми-конкурента;
- б) багатоланкова технологія;
- в) соціально-культурні обставини в країні;
- г) матеріальні ресурси на складі конкурента.

61. До факторів зовнішнього середовища організації прямої дії належать:

- а) міжнародні події;
- б) конкуренти;
- в) стан економіки;
- г) інфраструктура.

62. За характером впливу методи менеджменту класифікують на:

- а) матеріального і морального впливу;
- б) прямого і непрямого впливу;
- в) економічні, технологічні, соціально-психологічні та адміністративні;
- г) лінійні і функціональні.

63. Класично виділяють такі види менеджменту:

- а) виробничий;
- б) фінансовий;
- в) маркетинг;
- г) паралельний.

64. До прецесійних теорій мотивування належать:

- а) теорія очікувань;
- б) ієрархія потреб А. Маслоу;
- в) теорія потреб М. Туган-Барановського;
- г) теорія морального стимулювання.

65. Загальні функції менеджменту – це:

- а) способи виходу підприємства на ринки збуту продукції;
- б) способи і прийоми впливу керуючої системи на керовану на різних рівнях і ланках управління;
- в) види управлінської діяльності, які забезпечують формування способів управлінського впливу;
- г) способи залучення іноземних інвестицій.

66. До соціально-психологічних методів менеджменту належать:

- а) штатний розпис відділу матеріально-технічного постачання;
- б) процес нарахування заробітної плати працівникам відділу збуту;

- в) процес розподілу повноважень між керівниками технічного рівня управління;
- г) план покращання умов праці на підприємстві.

67. До колегіальних рішень належать:

- а) рішення головного бухгалтера про затвердження облікової політики підприємства;
- б) рішення про перехід на двозмінний порядок праці, прийняте на колективних зборах;
- в) рішення про впровадження нової технологічної лінії, прийняте групою менеджерів, розроблене групою фахівців;
- г) рішення, прийняте директором про введення бюджетної системи на підприємстві.

68. До стилів керівництва належать:

- а) максимальна турбота про підприємство з мінімальною турботою про підлеглих працівників;
- б) мотивування;
- в) поточний контроль;
- г) міжгруповий конфлікт.

69. До колегіальних рішень належать:

- а) рішення про звільнення заступника директора з фінансових питань, прийняте на загальних зборах працівників;
- б) рішення про впровадження нової технології, прийняте директором та його заступниками, розроблене групою конструкторів та технологів;
- в) рішення щодо підвищення кваліфікації працівників бухгалтерії, прийняте головним бухгалтером;
- г) рішення щодо звільнення майстра цеху, прийняте начальником цеху.

70. Відповідно до чинного в Україні законодавства виділяють такі види інформації:

- а) вербальна та невербальна;
- б) статистична, масова, правова;
- в) разова, періодична, довгострокова;
- г) соціологічна та інформація про особу.

71. Управління організаційними змінами – це:

- а) конкретна функція менеджменту;
- б) регулювання діяльності організації;
- в) загальна функція менеджменту;
- г) планування діяльності ливарного цеху організації.

72. Дисциплінарна форма влади передбачає, що виконавець:

- а) вірить у те, що керівник володіє спеціальними знаннями;
- б) вірить у те, що влада може створити можливості за певних умов отримати цінну винагороду;
- в) перебуває під впливом установленого розпорядку дня, графіка виконання робіт, положень та інструкцій щодо виконання посадових обов'язків;
- г) вірить у те, що влада може заважати задоволенню певних потреб, спричинити різні неприємності.

73. Соціальна відповідальність – це:

- а) нарахування премії робітникам допоміжного цеху;
- б) виділення коштів організацією на допомогу дітям-сиротам;
- г) дотримання антимонопольного законодавства;
- д) побудова організаційної структури управління.

74. Управління стресами – це:

- а) конкретна функція менеджменту;
- б) загальна функція менеджменту;
- в) мотивування діяльності підлеглих;
- г) планування діяльності організації.

75. В управлінській діяльності стилями керівництва вважаються:

- а) соціально-культурні обставини у державі;
- б) управління фінансами;
- в) орієнтація на успіх;
- г) особливості економічних відносин між підприємствами.

76. Харизматична форма влади передбачає, що виконавець:

- а) вірить у те, що влада може заважати задоволенню певних потреб, спричинити різні неприємності;
- б) перебуває під впливом сили особистих рис та якостей керівника;
- в) перебуває під впливом установленого розпорядку дня, графіка виконання робіт, положень та інструкцій щодо виконання посадових обов'язків;
- г) перебуває під впливом інформації, якою володіє керівник.

77. Етапи процесу вироблення управлінських рішень:

- а) підготовка та оптимізація рішення;
- б) аналіз фінансової діяльності;
- в) мотивування;
- г) виявлення та оцінювання альтернатив.

78. На вибір стилю керівництва впливають:

- а) використовувані форми влади;
- б) ризик;
- в) особисті якості підлеглих;
- г) технологія.

79. До суб'єктивних параметрів культури організації належать:

- а) організаційні табу, норми поведінки;
- б) престиж організації;
- в) звичаї та ритуали в організації;
- г) місце розташування організації.

80. За змістом виділяють такі види конфліктів:

- а) функціональний;
- б) діадний;
- в) міжорганізаційний;
- г) безрезультатний.

81. Ситуаційний підхід по керівництва базується на:

- а) манерах поведінки керівника з підлеглими;
- б) установленні стилів керівництва та особистих якостей в конкретних ситуаціях;
- в) використанні властивостей та певних особистісних якостей керівника;
- г) визначенні відповідних систем винагороди працівників.

82. До етапів перебігу конфліктів належать;

- а) латентний;
- б) агресивний;
- в) безперервний; г) демонстративний.

83. До систем стилів керівництва, запропонованих Р. Лайкертом, належать:

- а) експлуататорсько-авторитарна;
- б) групове управління;
- в) узгоджене керівництво;
- г) консультативно-демократична.

84. Стреси можуть виникати під впливом таких факторів:

- а) організаційних;
- б) ейфоричних;
- в) дисфункціональних;
- г) факторів оточення.

85. Стрес, який викликаний негативними почуттями, називається:

- а) ейфоричний;
- б) функціональний;
- в) конструктивний;
- г) дистрес.

86. Вибір керівником стилю керівництва залежить від:

- а) науково-технічного прогресу;
- б) структури організації;
- в) використовуваних форм влади;
- г) обсягу делегування повноважень.

87. Управлінське рішення – це:

- а) формалізований метод менеджменту;
- б) вибір альтернативи;
- в) нарада з виробничих питань;
- г) інвестиційний проект.

88. В управлінській діяльності виділяють стилі керівництва:

- а) ліберальний;
- б) міжгруповий;
- в) внутрішньоособистий;
- г) дисфункціональний.

89. Лідерство – це:

- а) делегування відповідальності;
- б) можливість впливати;
- в) здатність впливати;
- г) поведінка одного індивіда, що змінює поведінку іншого індивіда.

90. Економічна ефективність менеджменту відображає:

- а) якість побудови організації та прийняття управлінських рішень;
- б) зарплатовіддачу;
- в) економічні результати діяльності організації за певної системи управління;
- г) задоволеність працівників умовами праці та винагородою за неї.

91. Розрізняють такі стилі поведінки у конфліктних ситуаціях:

- а) автократичний стиль;
- б) стиль конкуренції;
- в) демократичний стиль;
- г) стиль пристосування.

92. Статистична інформація – це:

- а) публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація;
- б) офіційно документована державна інформація, яка дає кількісну характеристику подій та явищ, що відбуваються у різних сферах життя країни;
- в) сукупність документованих або публічно оголошених відомостей про особу;
- г) документовані чи публічно оголошені відомості про ставлення окремих громадян і соціальних груп до суспільних подій і явищ, процесів, фактів тощо.

93. Підходами до керівництва є:

- а) демократичний;
- б) системний;
- в) авторитарний;
- г) ситуаційний.

94. Методи управління конфліктами поділяються на такі групи:

- а) соціологічні;
- б) структурні;
- в) функціональні;
- г) міжособистісні.

95. Управлінське рішення – це:

- а) здатність впливати на своїх співробітників;
- б) делегування повноважень;
- в) планування діяльності;
- г) формалізований на альтернативних засадах метод менеджменту.

96. Управлінські рішення – це:

- а) вид управлінської діяльності;
- б) очікування можливих негативних наслідків;
- в) мотивування працівників;
- г) результат альтернативної формалізації методів менеджменту.

97. За повнотою охоплення явища виділяють інформацію:

- а) типову;
- б) організаційну;
- в) часткову;
- г) надлишкову.

98. Забезпечення етичної поведінки досягається за рахунок:

- а) бажання до надприбутків;
- б) декодування;
- в) проведення соціальних ревізій;
- г) конфліктів та стресів.

99. Опір переминам відбувається через:

- а) загострення конкурентної боротьби;

- б) залучення підлеглих до прийняття рішень;
- в) очікування неприємностей;
- г) нестачу інформації.

100. Управлінське рішення – це:

- а) залучення іноземних інвестицій;
- б) повільна дія переконання;
- в) вибір альтернатив щодо усунення недоліків у роботі робітників механічного цеху;
- г) процес обміну інформацією між двома і більше людьми, працівниками з метою розв'язання певної проблеми.

101. Опір організаційним змінам відбувається через:

- а) невизначеність ситуації, яка склалася;
- б) зміну техніки;
- в) неформальні методи прогнозування;
- г) існування зворотного зв'язку.

102. Етапи процесу вироблення раціонального рішення:

- а) мотивування;
- б) застосування авторитарного стилю керівництва;
- в) збір та обробка інформації;
- г) делегування повноважень.

103. Законна влада у менеджменті базується на:

- а) примусі;
- б) харизмі;
- в) традиціях;
- г) винагороді.

104. Управління конфліктом – це:

- а) планування виробничо-господарської діяльності організації;
- б) конкретний вид управлінської діяльності;
- в) загальна функція менеджменту;
- г) конкретна функція менеджменту.

105. До міжособистих способів вирішення конфліктів належать:

- а) роз'яснення вимог до роботи;
- б) ухилення;
- в) компроміс;
- г) використання системи винагород.

106. Лідерство – це:

- а) можливість впливати на поведінку інших людей;
- б) здатність впливати на співробітників;
- в) повноваження;
- г) відповідальність.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003.- № 18, №19-20, № 21-23.
2. Про підприємства: Закон України // Відомості Верховної Ради України. -1991. -№24. – с.272.
3. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів.- К.: „Кондор”, 2004. – 598с.
4. Баєва О.В., Ковальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. Основи менеджменту: практикум: Навч. посіб. – К.: - ЦУЛ, 2007. – 524ст.
5. Сучасні концепції менеджменту: Навч.посібник/ За ред. Л.І.Федулової. – К.: ЦУЛ, 2007. – 536ст
6. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л.І. Федулової. –К.: Либідь, 2003. - 448с.
7. Немцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навч. посібник. – К.: ТОВ „УВПК „ЕксОб”, 2001. – 392с.
8. Основи менеджменту:/За наук.ред. проф. В.Г.Федорена-. К.: Амерта, 2007.- 420с.
9. Сучасні концепції менеджменту: Навч.посібник/За ред. Л.І.Федулової.- К.: ЦУЛ, 2007.- 536с.

Додаткова:

10. Бідняк М.Н. Організація управління: Навч. посіб. – К.: А.С.К.,2003. – 176с.
11. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2005. – 504с.
12. Окландер М.А. Логістика: підручник. – К.: ЦУЛ, 2008. – 346ст.
13. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування та планування: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 186с.
14. Кігель В.Р. Методи і моделі прийняття рішень в ринковій економіці Монографія. – К.: ЦНЛ, 2003. – 200с.
15. Копилюк О.І., Штангрет А.М. Фінансова санація та банкрутство підприємства: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 168с.
16. Крамаренко В.І. Управління персоналом фірми: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. –224с.
17. Машина Н.І. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 180с.
18. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 336с.
19. Пелішенко В.П. Маркетинговий менеджмент: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 388с.
20. Тян Р.В., Багрова І.В. Організація виробництва: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 248с.
21. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф.. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦНЛ, 2004. – 531с.
22. Цигилик І.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 160с.
23. Шегда А.В. Менеджмент: Навч. посіб. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2002. – 583с.
24. Белова А. І. Система стратегічного управління реструктуризацією підприємств: цілі, проблеми та перспективи: Монографія Київ; КНУБА МОН України, Вид-во Вишемирський В. С., 2014. – 298 с.
25. Белова А. І. Інноваційні проекти як елемент господарського механізму управління науково-технічним розвитком. за заг. ред. І. В. Калінько. – Київ: Чернігівський державний інститут економіки і управління МОН України, Кондор-Видавництво, 2014. – 227 с.
26. Белова А. І. Контролінг / Підручник для студентів ВНЗ затверджено МОН України як підручник для студентів вищих навчальних закладів // А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г. Ю Олійник та ін. – Бориспіль, Інститут муніципального менеджменту при Міжрегіональної Академії управління персоналом. – Бориспіль, БІММ МАУП, 2011. – 514 с.
27. Белова А. І. Організаційно-економічний механізм управління корпоративними змінами по

- критерію стійкості / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 3. – С. 4 – 9. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
28. Белова А. І. Особливості формування статутного капіталу підприємства: право користування нематеріальними активами як майновий внесок до статутного капіталу / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник, А.Ю. Аль-Тмейзі // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 4. – С. 18 – 24. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
29. Alla Bielova. Forming the conditions of innovative development of enterprises in transformation economy/ Iryna Kreidych Olijnyk Gheorghij// *Baltic Journal of Economic Studies*», Vol. 5 (2019) No. 4 September.– p. 122-129. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science
30. Alla Bielova. Labor market: problematic aspects of informal employment in Ukraine / Nataliia Zhuravska, Gheorghij Olijnyk, Svetlana Koval, Alona Kochedykova// *SHS Web of Conferences* 67, 06005 (2019) <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706005//> Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science.